

Krøniken fra 754 om den muslimske erobring af Spanien

Den ældste beretning om den muslimske invasion af Spanien findes i en anonym latinsk krønike, forfattet af en kristen spanier i år 754. Krønikens ophavsmand er omstridt, men identificeredes tidligere med en Isadore af Beja (eller Isadore Pacensis). I uddraget herunder berettes der bl.a. om Roderiks nederlag og indtagelsen af Toledo.

[I 712] drog Roderik¹ mod de transductinske bjerge² for at bekæmpe dem [muslimerne], og i dette slag³ flygtede hele den gotiske hær, der svigagtigt og grundet rivaliserende ambitioner angående kongedømmet var taget med ham, og han blev dræbt. Således mistede Roderik på ulykkelig vis ikke kun sit eget herredømme, men sit hjemland, [og] også hans rivaler blev ved afslutningen af Walids⁴ sjette regeringsår dræbt. [...]

[I 711]⁵ mens Spanien blev hærget af de nævnte [muslimske] styrker, og ikke kun var stærkt plaget af fjenden, men også af indre strid, drog Musa⁶ selv, idet han fik adgang til dette elendige land via strædet ved Cadiz [...], ind i det længe plyndrede og gudløst invaderede Spanien for at ødelægge det. Efter at have tiltvunget sig vej til Toledo, den kongelige by, pålagde han de omkringliggende områder en ond og bedragerisk fred. Han halshuggede på et skafot de adelige herrer, som var blevet tilbage, [idet han] med hjælp fra Oppa, kong Egicas søn,⁷ arresterede dem under deres flugt fra Toledo. Med Oppas støtte, dræbte han dem alle med sværdet. Således hærgede han ikke kun Hispania Ulterior, men også Hispania Citerior⁸ op til og på den anden side af den gamle og engang blomstrende by Zaragoza, der nu, ved Guds dom, lå blottet for sværdet, sult og fangenskab. Han ødelagde skønne byer, brændte dem med ild, dømte herrer og magtfulde mænd til korset, og slagtede unge og spædbørn med sværdet. Mens han terroriserede alle på denne måde, bad nogle af de tilbageværende byer under tvang om fred, og, efter at have overtalt dem med en vis listighed og hånet dem, imødekom saracenerne med det samme deres anmodninger. Da borgerne efterfølgende afviste, hvad de på grund af frygt og terror havde accepteret, forsøgte de at flygte op i bjergene, hvor de risikerede at blive udsat for sult og forskellige former for død. Saracenerne oprettede deres brutale kongerige i Spanien, specielt i Córdoba, som tidligere var et fornemt bispesæde og altid den mest overdådige i forhold til resten af byerne. [...]

Hvem formår at berette om sådanne kriser? Hvem kan opregne sådanne frygtelige katastrofer? Selv hvis alle kropsdele blev omdannet til tunger, ville det være hinsides menneskelig evne

¹ Roderik: konge over det visigotiske rige i Spanien 710-712

² Ukendt lokalitet, måske område vest for Cadiz i Sydspanien

³ Slaget ved Guadalete. Andre beretninger daterer dette slag til den 11. juli 711

⁴ Walid d.1.: kalif 705-715

⁵ Forfatteren springer i sin beretning her et år tilbage i tid.

⁶ Musa ibn Nusayr: Fra 698/707 guvernør i Nordvestafrika. Han ledte herfra sammen med berberhøvdingen og guvernøren af Tanger, Tariq ibn Ziyad, de muslimske angreb på Spanien.

⁷ Oppa: angives her som søn af Egica, der var visigoternes konge, 687- ca.703 og bror til kong Wittiza (ca.703-710). Ifølge nogle beretninger var Oppa en rival til Roderik og skulle have svigtet ham i slaget ved Guadalete. Her gøres Oppa ligeledes til medskyldig til Musas udrensninger af adelen i Toledo – måske den sidste rest af Roderiks tilhængere.

⁸ Dvs. det sydlige og vestlige Spanien

at give udtryk for Spaniens ødelæggelse og dets mange og store onder. [...] Se bort fra alle de utallige katastrofer, denne grusomme, urene verden har bragt over sine utallige regioner og byer siden Adams tid [...] – alt dette og mere til udholdt det engang så dejlige og nu så elendig-gjorte Spanien, lige så meget til dets ære som til dets skændsel.

5

Krøniken fra 754: Oversat af J. Rosenløv efter K. B. Wolf: *Conquerors and Chroniclers of Early Medieval Spain*. Liverpool (1999) s.132f. og O. R. Constable: *Medieval Iberia. Readings from Christian, Muslim and Jewish Sources*, Philadelphia (2012), s.34f.